

Universitätsbibliothek Wuppertal

Epistolæ obscvrorvm virorvm

cvm inlvstrantibvs adversariisqve scriptis

Textvs

Hutten, Ulrich von

Lipsiæ, 1864

47. Appendix 6. Wendelinus Pannitonsoris

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-976](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:468-1-976)

logia, et iussistis quod bene notaremus illa puncta ex sacra pagina et pingemus ibi unam manum et disceremus mentetenus. Sciatis etiam quod hic non intrant tam multa supposita sicut Colonię, quia Colonie studentes possunt esse sicut hic sunt scutones, et ibi aliqui studentes scutant etiam parthecas, quod non volunt hic concedere, quia oportet hic quod omnes habeant mensam in bursa et sint in matricula universitatis. Sed quamvis hic sunt pauci, tamen sunt audaces et bene tam audaces sicut illi multi in Colonia, quia ipsi scalaverunt nuperrime unum regentem in bursa, qui stetit ante cameram et audivit quod luserunt interius: tunc unus voluit exire et invenit eum ibi et proiecit eum per gradus. Præterea etiam sunt audaces, quia percutiunt se hic cum reuteris sicut faciunt Colonie cum Do-leatoribus, et incedunt more reuterorum cum productis gladiis et Chordis et Spadis, etiam cum plumbatis, ubi habent cordulam, ut possunt iactare et iterum ad se trahere. Nuper semel reuteri secaverunt hic unum Do-micellum per scabiem quod cecidit ad terram; sed cito surrexit et defen-dit se realiter et percussit et secavit eos omnes quod habuerunt Sanctum Valentimum, et omnes currebant fugens. Adhuc unum est quod debetis scire. Vos debetis interrogare Doctorem Arnoldum de Tungari, qui non est minimus in Theologia, An etiam sit peccatum ludere in taxilis pro indulgentiis. Ego scio aliquos prætensos socios qui sunt ribaldi, qui perlu-serunt omnes indulgentias quas dedit eis Iacobus de alta platea, quando ipse terminavit causam Reuchlins in Maguntia, quia tres fuerunt ibi, et etiam dixerunt quod ille indulgentię non essent hominibus proficue. Si est peccatum sicut credo, et non est possibile quod non sit peccatum, tunc ego nosco illos bene, tunc ego volo hoc prædictoribus dicere, qui erunt eos recte confundere, et ego etiam volo eis met in propria persona, ego sum bene tam audax, ad panem eorum ponere. Nihil est iam amplius ad scribendum, nisi salute mihi ancillam Quentels que iam est in puerperio, et Valete Pancratice, Athletice, Pugilice, Basilice, belle et magnifice, prout dicit Erasmus in parabolis. Datum Heidelberg. 30

47. Appendix 6.

Wendelinus Pannitonsoris

baccalaureus et Cantor in Straßbergk

Magistro Ortvino Gratio

Salutem plurimam. 35

Vos culpastis me in superiori littera quod atramentum esset mihi bal-samus et calamus bissinus et papirus aurea eo quod ego vobis ita raro

¹⁴ trahere nuper 3. ²² Mag. 3. ³⁰ heidelberg. 3.

³¹ Ortuio 3. ³⁵ S.P. 3.

scriberem. Ego volo nunc deinceps semper vobis scribere, et maxime
 quia vos fuistis præceptor meus in Daventria in quinto loco, et quia etiam
 estis vitrinus meus, quare ego teneor vobis scribere. Sed quia iam nul-
 las novitates habeo, volo vobis alia scribere: sed ego scio quod illa nou-
 5 delectabunt vos, quia vos estis bonus super latere prædicatorum. Nuper
 semel sedimus in simposio. Tunc sedit ibi unus qui loquebatur tam mi-
 rabile latinum, quod ego non omnia verba intellexi, sed aliqua bene, et
 inter cetera dixit, quod vellet unum tractatum componere qui deberet exire
 ad proximam missam Franckfurensem, qui deberet intitulari ‘Cathalogus
 10 prævaricatorum’, hoc est prædicatorum: quia vellet scribere omnes eorum
 nequitias quas fecerunt, quia iam essent inter omnes ordines nequitiosissimi.
 In primis quomodo contigisset in Berna quod prior et superiores
 introduxerunt meretrices ad claustrum, et quomodo fecerunt novum Sanctum
 Franciscum, et quomodo Beata virgo et ceteræ Sanctæ apparuerint
 15 illi Nolhardo, et etiam quomodo monachi voluerunt postea illi Nolhardo
 venenum dare in Corpore Christi; et quod hęc omnia essent nequitiae et
 fantasie quod ipsi monachi fecerunt, et quomodo deinde essent combusti.
 Deinde voluit componere quomodo semel unus prædictor supposuit Ma-
 guntię in ecclesia ante altare unam meretricem, et quando deinde alię
 20 meretrices fuerunt iratę super illam, tunc nuncupabant eam ‘monachus
 meretrix’, ‘ecclesia meretrix’, et ‘altare meretrix’: et hoc audierunt homi-
 nes, et cognoscunt etiam adhuc illam meretricem. Et vult etiam compo-
 nere quomodo unus prædictor voluit uno modo Maguntię in hospitio ad
 Coronam ancillam lardare, quando prædicatores de Augspurg habuerunt
 25 suas indulgentias ibi, quia iacuerunt in illo hospitio, et ancilla voluit le-
 ctum facere, et unus monachus vidit eam et currit ei postea et proiecit
 eam ad terram et voluit ante: tunc ancilla clamavit, et homines venerunt
 ei in auxilium; alias oportuisset quod illa ancilla servasset ei unum ex.
 Et voluit componere quomodo hic in Straßberg in claustro predicatorum
 30 fuissent monachi qui duxissent mulieres ad cellas eorum per ripam quę
 fluit apud claustrum eorum, et raserunt eis crines abinde, et illę mulie-
 res iverunt longe pro monachis, et iverunt ad forum et emebant pisces
 a viris suis qui erant piscatores, et postea fuerunt traditię: et taliter præ-
 dicatores fecerunt semel nequitiam bachantibus: et quando semel unus præ-
 35 dicitor ivit spaciatum cum monacha, tunc iverunt apud Scholas, et sco-
 lares trahebant illos duos monachos ad scholam et correxerunt eos auda-
 cter, et quando monacham correxerunt, viderunt quod habuit vulvam:
 tunc omnes riserunt et dimiserunt eos in pace, et tota civitas fiebat deinde
 plena de illa re’. Tunc ego fui per deum valde iratus quando talia dixit,
 40 et dixi ad eum: ‘vos non deberetis talia dicere; posito casu quod essent
 vera, tamen adhuc non deberetis dicere, quia posset bene contingere quod
 omnes occiderentur in una hora sicut Templarii, si homines illas nequi-

tias omnes scirent'. Tunc dixit: 'ego scio adhuc tot quod non possem ad viginti arcus papiri scribere'. Tunc ego dixi: 'quare vultis de omnibus prædicatoribus scribere? non tamen fecerunt omnes: si illi in Maguntia et in Augspurgk et in Straßberg sunt nequitiosi, tunc alii sunt forte probi'. Tunc ille dixit: 'quomodo confundis me? ego credo quod tu sis filius prædicatoris, vel fuisti met prædicator; nuncupa mihi unum claustrum, ubi sunt probi prædicatores'. Tunc ego dixi: 'quid fecerunt illi in Franckfur-dia?' Tunc dixit ille: 'nescis hoc? illi habent principalem apud eos qui vocatur Wigandus: ille est caput omnium nequitiarum, et ipse incepit illam heresem in Berna, et fecit unum libellum de Wesilio, et illum¹⁰ postea in Heydelberga revocavit, cassavit, extirpavit et annullavit; et fecit etiam deinde unum alium librum qui vocatur 'Die sturmgleck', et ipse non fuit ita audax quod scriberet suum nomen, sed misit Iohannem Pfeffer-korn suum nomen scribere, ut daret sibi medium lucrum, tunc velit esse contentus, quia bene scivit quod Iohannes Pfefferkorn esset talis homo qui¹⁵ neminem curaret, etiam suam famam non curaret, quando nisi lucraret pecunias, sicut faciunt omnes Iudei'. Et quando ego vidi quod eorum erant plus quam meorum, tunc ego abivi; sed fui valde iratus quod ipse non fuit solus: si fuissemus ego et ipse solus, ego vellem diabolum posuisse. Valete. Datum ex Straßberg Feria quarta post festum Sancti Bern-²⁰ hardi. Anno Millesimo quingentesimo decimosexto.

48. Appendix 7.

Iacobus de Altaplatea

septenarum et liberalium necnon ingenuarum artium

et Sacratissimæ Theologie professor humillimus

necnon in aliquibus partibus in Germania

hereticorum magister id est corrector

Ortvino Gratio Daventriensi

in Colonia vitam trahens

Salutem in domino nostro Iesu christo.

25

30

Nunquam fuit tam grata ruriculis dulcissima pluvia tempore longe siccitatis, neque sol post longas nebulas, quam mihi fuit littera vestra quam ad me huc ad Romam misistis. Quando ego eam legi, tunc fui ita gaudibundus quod libenter flevissem, quia mihi videbatur quod iam essem in Colonia in domo vestra, quando bibimus semper unam vel duas quartas³⁵ vinum vel cerevisię, et lusimus in assere, ita letus fui. Sed vos vultis

³ scribere: nō 3.   om̄es. Si 3.   ¹¹ annullauit & fecit 3.   ¹³ nomē Sed 3.
Iohan. 3.   ¹⁵ Io. 3.   ²⁸ Gra. 3.   ³² Ira 3. (ut fere ubique.)